

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Josef Kraus
Datum: 4.10. 2012
Škola: Integrovaná ZŠ a MŠ Trnová,
Trnová, 222 okres Plzeň - sever

Šablona: I/2 - Inovace a zkvalitnění
výuky

Číslo sady: 02

Název sady: Jazyková výchova
Číslo DUM: 33

Název DUM: Slova příbuzná

Metodický list - anotace:

Žáci se si prohlubují znalosti z tvarosloví, opakují si a uvědomují vznik slov, opakují si pojmy jako kořen slova, předpony, přípony. Všímají si významových okruhů slov a vymýšlejí příbuzná slova. Poslední 2 listy jsou věnovány procvičování učiva formou samostatné práce.

Slova příbuzná

Budeme-li hledat slova příbuzná, musíme si pečlivě všímat jejich významu. Sledovat tedy, co je vzájemně spojuje, co mají mezi sebou společného a hledat nějaký společný základ, který je spojuje.

Umět poznat slova příbuzná je důležité pro správný pravopis těchto slov !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Slova příbuzná

Při určování příbuznosti musíme sledovat
a hledat :

- 1. Kořen slova**
- 2. Význam slova**

Kořen slova

Kořen slova, někdy základ slova, je část slova, která se u všech vzájemně příbuzných slov vždy vyskytuje, např. :
les, ryb, vod, květ, led, let,, apod.

Příbuzná slova

Pomocí **předpon** vložených **před** kořen slova nebo **přípon** vložených **za** kořen slova nám vznikají nová slova, která mají **různý význam**, ale **společný kořen** zůstává. Tímto způsobem můžeme tvořit mnoho slov, která znamenají různé věci, ale cítíme, že je něco spojuje

Les

Význam slova les

-stromy rostoucí vedle sebe, pomocí předpon a přípon budeme tvořit další slova, která budou mít společný kořen, ale jiný význam.

Příbuzná slova - les

lesovna

odlesnění

lesák

Příbuzná slova - ryb

ryba

rybník

rybář

Příbuzná slova - let

letiště

letadlo

odlet

Příbuzná slova

Les, zálesák, lesník, lesíček, zalesnit – všechna slova mají něco společného se stromy, lesem, apod., i když každé z nich znamená něco jiného – mají společný kořen

Ryba, rybník, rybář, rybníček – všechna mají něco společného s rybou, prostředím, ve kterém jsou ryby, i když každé z nich znamená něco jiného – mají společný kořen

POZOR !!!!!!!!

1. Budeme-li měnit pády téhož slova, např. ryba, (s) rybou, (bez) ryby – nehovoříme o příbuznosti, ale o jiném tvaru téhož slova
2. **Množné číslo: les–lesy, ryba-ryby, apod. jsou slova příbuzná**

Úkol

Napiš 4 slova příbuzná ke slovu :

led

vod

květ

Úkol

Jsou příbuzná slova : pil, pyl ?

Jsou příbuzná slova : vodit, vodárna?

- *Autorem veškerého materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Josef Kraus*